

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

LX. De Christi itemque nostro descensu & accensu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Lapis iste est vel nimia tristitia, vel pigritia, vel duritia, quæ dum cordis auditum obstruit, frustra ad ungendum mortuum mens, vel manus, vel lingua cum quibuslibet aromatibus venit. Sed quoniam scriptum est, *Præparationem cordis ejus audivit auris tua*: vident lapidem revolutum, introeunt in monumentum: & quem ungere volebant mortuum; audiunt suscitatum. Quis hoc indicat? Quis hoc prædicat? Angelus utique testis resurrectionis. Videtur scilicet hujus in quo Christus resurrexit, vultus lætior, aspectus venustior, sermo purior, incessus modestior, & ad omne opus bonum spiritus promptior. Quæ omnia quid sunt aliud, quam quidam internæ resurrectionis hilaris nunciis? Cætera quoque quæ in Christi resurrectione gesta vel dicta sunt, utpote de invento sudario, ac de ipso Domino in Galilæa videntur, & aliis quæ evangelica continet historia, possunt nimirum juxta cœptam tropologiam interpretari: ut quod historicè præcessit in capite, consequenter etiam credatur fieri moraliter in ejus corpore.

S E R M O LIX.

De tribus panibus hominis spiritualis.

A *Misce commoda mihi tres panes* ^a. Veniens ad nos de via noster amicus, ^{a Luc 11. a}
 id est, quilibet conversus proximus; tribus panibus reficiendus est. Primus panis est *continentia*, qua restringitur corpus, ne deinceps per mortiferas voluptates defluat. Secundus est *humilitas*, qua instruitur anima, ne de ipsa sua continentia superbiat. Tertius est *servor charitatis*, quo accenditur spiritus, ut utrumque, id est, corpus & animam in castitate & humilitate perseveranter custodiat. His tribus virtutibus, id est, castitatis, humilitatis, charitatis, tanquàm tribus panibus reficitur homo Dei, & roboratur, ut secundum Apostolum ^b in die adventus Domini sit integer spiritus, anima & corpus. Spiritum autem voco gratiam, quæ juxta Apostolum eundem ^c adjuvat infirmitatem nostram ne deficiamus, donec suo tempore metamus bonum quod seminavimus. Vocatur primus panis carnalis vel corporalis, secundus rationalis, tertius spiritualis. Hi panes quotiens defunt, à Deo requirendi sunt. Meritò autem tres quærentur, quia tres reficiendi veniunt: Anima quasi vir, Caro quasi conjunx, Spiritus velut utriusque vernaculus. Et notandum, quòd non ait, *da*: sed *commoda mihi tres panes*, quasi redditurus: quia sacerdos peccatori se convertenti debet quidem gratiam divinitus impetrare, fructum verò ejusdem gratiæ non sibi debet, sed Deo referre.

S E R M O LX.

De Christi itemque nostro descensu, & ascensu.

Nemo ascendit in cœlum, nisi qui de cœlo descendit, filius hominis qui est in cœlo ^a. Dominus & Salvator noster Jesus Christus volens nos docere ^{a Ioan. 3. b}
 Uuuu 2 quomo-

Christi descen-
sus & ascen-
sus expenditur.

1 Sap. 18. a

2.
Descensus tri-
plex, seu tres
eius gradus.

3 Esa. 5. a
4 Ioan. 15. a
Ascensus quo-
que gradus tres.

5 Matth. 28. d

6 Gal. 6. 9

quomodo in cœlum ascenderemus, ipse fecit quod docuit, ascendit in cœlum. Et quoniam ascendere non poterat, nisi prius ascenderet: descendere autem eum vel ascendere non patiebatur divinitatis suæ simplicitas; quippe quæ nec minui potest, nec augeri, aut aliquo modo variari: assumptis in unitatem suæ personæ naturam nostram, id est humanam, in qua descenderet, & ascenderet; viamque nobis qua & nos ascenderemus, ostenderet. Quod totum indicant sancti Evangelii verba proposita. In eo enim quod dictum est, *Nemo ascendit in cœlum, nisi qui descendit*, assumptio humanæ naturæ exprimitur: in eo autem quod inferitur, *qui est in cœlo*, divinitatis suæ incommutabilitas ostenditur. In quibus verbis illud etiam innuitur, quod ipse sit *via* per quam ascendamus; ipse *patria* ubi maneamus; *via* scilicet transeuntibus, *patria* pervenientibus. Manens itaque quod erat in natura sua, descendit & ascendit propter nos in nostra: attingens nimirum à fine usque ad finem fortiter, & disponens omnia suaviter^b. Descendit siquidem quo inferius non decuit; ascendit quo celsius non potuit. Ipsumque descensum egit fortiter, quia virtus erat: ascensum disposuit suaviter quia sapientia erat. *Descendit* autem dictum est, non *cecidit*: quia qui cadit, sine gradu ruit: qui autem descendit, gradatim pedem ponit.

Sunt ergo gradus in descendendo, sunt in ascendendo. In descendendo primus quidem gradus est à summo cœlo usque ad carnem; secundus usque ad crucem; tertius usque ad mortem. Ecce quousque descendit. Nunquid amplius potuit? Poterat jam certè rex noster dicere, & quasi quodam operis effectu clamare: *Quid ultra debui facere, & non feci? Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis*^d. Vidimus descensum, videamus & ascensum. Sed ille quoque triplex est; & eius primus gradus gloria resurrectionis; secundus potestas iudicii; tertius confessus ad dexteram Patris. Et de morte quidem meruit resurrectionem; de cruce iudicii potestatem; ut quoniam in illa injustè iudicatus est, de illa justam obtineret iudicis censuram, ipso post resurrectionem dicente^e: *Data est mihi omnis potestas in cœlo & in terra*. Ipsam verò servi formam, id est, carnem in qua passus & mortuus est, resuscitatam evexit super omnes Angelorum choros, usque ad dexteram Patris. Quid hac dispositione suavius, ubi mors absorbetur in victoria, ubi ignomina crucis vertitur in gloriam? ut de illa dicant sancti^f: *Absit mihi gloriari nisi in cruce Domini nostri IESU Christi*: ubi & ipsa carnis humilitas ex hoc mundo transit ad Patrem. Hac ascensione nihil sublimius, hoc honore nihil gloriosius dici potest aut cogitari. Sic per incarnationis suæ mysterium descendit & ascendit Dominus: relinquens nobis exemplum ut sequamur vestigia eius.

Sumamus & nos de mysterio eius moribus nostris exemplum; *Qui enim dicit*

Dicit se in Christo manere, debet sicut ipse ambulavit, & ipse ambulare §. De-
scendamus per viam humilitatis; ponaturque nobis primus eius gradus,
id est primus profectus, nolle dominari; secundus velle subijci; tertius in
ipsa subiectione quaslibet contumelias, & injurias illatas æquanimiter pati.
Primo gradu caruit in cœlo Lucifer ille, qui dixit in corde suo ^b: *In cœlum
ascendam, super astra Dei exaltabo solium meum: sedebo in monte testamenti, in
lateribus Aquilonis: ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo.*
Hæc dicens irreparabiliter cecidit de cœlo: & hoc idè fortè, quia omnino
intolerabilis superbia est, velle dominari. Secundo gradu caruerunt primi
homines in paradiso, qui licet sua maluerint voluntate abuti, quàm Crea-
tori subijci; non tamen præsumperunt cæteris suæ sortis dominati. Ideo-
que culpa eorum & pœna longè extitit dissimilis superbiæ atque ruinæ dia-
boli: unde & divinâ clementiâ quandoque meruerunt reparari. Tertium
gradum non habent qui ad tempus credunt, sed in tempore tentationis
recedunt.

Hæc dicimus, ut sciamus à quorum imitatione declinare debeamus.
Nam & diabolus, & homo uterque ascendere præposterè voluit hic ad
scientiam, ille ad potentiam, ambo ad superbiam. Non sic ascendere ve-
limus, quin potius audiamus prophetam quærentem quomodo ascenden-
dum sit. *Quis, inquit ^b ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco san-
cto eius? Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in vano animam
suam, nec juravit in dolo proximo suo.* Ubi notandum, quod triplicem gra-
dum ascendendi constituit. Primus gradus est innocentia operis: secundus
munditia cordis: tertius, fructus ædificationis. Quos gradus miro modo
invenimus in superioribus gradibus ascensionis. Ibi quippe fuerat tertius
gradus tolerantia injuriarum. Ipsa est enim quæ probat huius ascensionis
primum gradum, id est, innocentiam operis. Ibi secundus fuerat patientia
subiectionis: & ipsam operatur munditia cordis, quæ est secundus ascen-
sionis gradus. Ad hoc enim doctores prælatos habemus, ut cor mundemus,
dicente Domino: *Iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vo-
bis ^k.* Ibi etiam primus gradus fuerat contemptus dominationis: hic ter-
tius est fructus ædificationis. Quisquis autem dominari non appetit, is pro-
fectò fructuosè præest cæteris instituendis.

S E R M O L X I.

De quatuor montibus ascendendis.

Quis ascendet in montem Domini a? Ascendit quidem semel Christus cor-
poraliter super altitudinem cœlorum; sed & nunc ascendit quotidie
spiritualiter in cordibus electorum. Si ergo volumus & nos cum eo ascen-
dere, ascendendum nobis est in montes virtutum de vallibus vitiorum. Est

Vuuu 1

autem

g 1. Ioan. 2. a
Christi descensus
& ascensus qua-
modo à nobis i-
mitandus.
b Esaiæ 14. d
Descensus no-
stri tres gradus.

i Psal. 23. a

Ascensus nostri
totidem.

k Ioan. 17. a

1.
* a Psal. 23. a